

Мурали насликани на бетонским зидовима стамбеног комплекса на Баници, стамбеној четврти неколико километара од центра Београда, приказују неке од најомиљенијих личности Србије: поштоване верске вође, песнике и ратнике. Али мурали Новака Ђоковића имају посебан значај - ту је живео деда будуће тениске звезде и место где је, као 12-годишњи дечак, тражио уточиште док је НАТО бомбардовао српску престоницу 1999. године. Тако причу о најбољем српском спортисти почиње амерички Њујорк тајмс.

Ђорђе Петровић, 21-огодишњи младић, рођен је годину дана након бомбардовања и живи у истом импозантном блоку.

„Он је херој“, каже за Њујорк тајмс, гледајући један од мурала Ђоковића. Али он га види као више од спортског шампиона. Борећи се да нађе посао, Петровић је писао Ђоковићу, мислећи да би могао да помогне тамо где други нису успели. Није добио одговор, али се и даље нада.

Тај осећај личне повезаности и поноса нашироко се шири у нацији која се ујединила због његових тријумфа на суду у време када је незадовољство широко распрострањено око питања попут ендемске корупције и владе у коју се широко не верује. Недавни

неспоразум око тога да ли Ђоковићу треба дозволити да игра на Аустралијан опену није утицала на његов сјај, чак и међу онима који се не слажу са његовом одлуком да остане невакцинисан, пише Њујорк тајмс.

"У овом сивом и бедном окружењу, за многе је једини радостан догађај да гледају када осваја још један трофеј", рекао је др Зоран Радовановић, епидемиолог који прати дебату о судбини Ђоковића док се шири омикрон варијанта коронавируса широм земље.

Али Ђоковић се такође уплео у ширу дебату у Србији о ограничењима због коронавируса, владиној политици, личној слободи и вакцинацији.

За неке, он представља претњу јавном здрављу — моћна и утицајна фигура чија би одлука да се не вакцинише против корона вируса могла поткопати кампање вакцинације у региону где је примена вакцина међу најнижима у Европи.

Иако је рекао да не подстиче друге да избегавају вакцинацију, његов имиџ је кооптирао мноштво група против вакцинације на Фејсбуку у Србији и шире, пише Њујорк тајмс.

За друге, посебно за оне у његовој домовини, на њега се, додају, гледа као на жртву - са политичким и верским лидерима који стају у његову одбрану користећи моћне регионалне наративе о мученицима који дубоко одјекују у јавности, али такође служе њиховим сопственим интересима.

С обзиром на то да се у априлу предстоје избори, председник Александар Вучић, ауторитарни лидер земље, покушао је да иде танком линијом, охрабрујући вакцинацију, док је упорно бранио омиљеног сина нације, наводи Њујорк тајмс.

"Када не можете да победите некога на терену, онда радите такве ствари", рекао је прошле недеље након што је тениска звезда приведена.

Након што је Ђоковић признао да није успео да се изолира одмах након позитивног теста у децембру, Вучић је наставио да пружа подршку.

„Поносан сам што смо својим трудом успели да помогнемо једном од најбољих спортиста свих времена“, рекао је Вучић у среду у интервјуу за Радио-телевизију Србије.

"Новак је Србија, а Србија Новак"

Међутим, на челу одбране Ђоковића била је његова породица.

„Новак је Србија, а Србија Новак“, рекао је Срђан Ђоковић, отац тениске звезде, на недавном протесту. Газе Новака и тако газе Србију и српски народ, додао је.

Мало је рећи да је Ђоковић омиљена спортска звезда у Србији. Када је освојио своју прву титулу на Вимблдону 2011. године, око 100.000 људи изашло је на централни трг у Београду да прослави његову победу.

Чак и они који мисле да су његови ставови о вакцинама лоша и бескорисна ствар, не стављају га у групу антивакциналних крсташа.

„За мене је антиваксер неко ко активно промовише неузимање вакцине“, за разлику од Ђоковића, рекао је Саша Озмо, новинар Спорт Клуба, водеће спортске куће у Србији.

Др Радовановић, бивши директор Института за епидемиологију Универзитета у Београду, рекао је да је Ђоковић можда више производ свог окружења, него његов креатор.

Земља има једну од најнижих стопа вакцинације у Европи, са мање од 50 одсто

популације која је потпуно вакцинисана, према подацима пројекта Универзитета у Оксфорду.

А током пандемије, отпор према ограничењима је растао. Док је Србија била затворена као и остатак Европе током првог таласа вируса, сугестија о поновном затварању прошле зиме довела је до нереди. Од тада, политички лидери не желе да уводе и спроводе ограничења.

Др Радовановић је окривио владу што подстиче недостатак опреза.

„Већина људи верује званичним бројевима, који показују око 13.000 смртних случајева током пандемије“, рекао је он.

Али тачнији број, рекао је, мери се многим већим бројем смртних случајева — око 50.000 у земљи од седам милиона, што је међу највишим стопама по глави становника у свету, према др Радовановићу.

„Када би људи били свесни правога обима заразе“, рекао је, „били би опрезнији“.

Вук Брајовић, тениски аналитичар који је пратио Ђоковића више од деценије, рекао је да, иако је звезда правила грешке — попут појављивања у јавности након што је била позитивна на тесту на вирус у децембру — његови ставови о моћи „алтернативне“ медицине најбоље ће се разумети у контексту његове каријере.

„Имао је значајних проблема са дисањем током ране фазе свог успона на врхунске тениске летове због одређених алергија“, рекао је он. Лекари су прво помислили да је астма. Али тек када се окренуо исхрани без глутена и направио друге промене у начину живота, његов учинак је скочио.

Питање изузећа од вакцине

Првом мушком тенисеру одбијен је улазак у Аустралију због питања о изузећу од вакцине против ковида, али је Ђоковић оспорио пресуду на суду и аустралијски судија му је одобрио улазак у земљу.

Како је све почело? Сукоб је почео када је Ђоковић, скептик у вези са вакцинама, добио изузеће које би му омогућило да одбрани титулу на Аустралијан опену. По доласку, савезни званичници су рекли да не испуњава услове за улазак јер није вакцинисан и отказали су му визу.

Већа слика - Усред тешког периода у борби Аустралије против ковида, сукоб је истакао растућу негодовање јавности против скептика високог профила попут Ђоковића када желе да играју по другачијим правилима од свих осталих.

Шта се даље дешава? Аустралијски званичници нагостили су да би могли поново да покушају да укину Ђоковићеву визу, чак и када се тениски шампион, ослобођен из притвора, вратио на терен. Застој такође наговештава сметње са којима би се могао суочити ако покуша да пропутује свет без вакцинације.

„За њега је ово био преломни тренутак“, рекао је Брајовић. „Он је од вишегодишњег играча број 3 постао број 1 за само годину дана.“

Чак и догађај који је изазвао најоштрију међународну осуду — одлука Ђоковића да организује несрећни тениски турнир током пандемије — изгледа веома другачије када се посматра из региона, пише Њујорк тајмс.

Турнир, који је почео у јуну 2020. године, на крају је отказан након што је неколико играча заражено вирусом, а Ђоковић се суочио са оштрим међународним критикама.

Али, у том тренутку, многи у региону веровали су да је пандемија достигла врхунац. Турнир је за многе био изузетан из још једног разлога.

Било је предвиђено да се игра у Србији, Хрватској, Црној Гори и Босни и Херцеговини — што је одраз ретке способности Ћоковића да превазиђе националистичка осећања у региону где су етничке, културне и историјске поделе исковане у рату још дубоке.

Има и критика

Али и у Србији има критика на рачун неких његових недавних поступака, наводи лист.

Душан Недељковић (61) попуњавао је формулар за бустер вакцину у четвртак на Београдском сајму, главном центру за вакцинацију у престоници.

„Волим Нолета“, рекао је, користећи надимак за Ћоковића. „Али не волим оно што је урадио. Лагао је“, додао је.

Рекао је да не мисли да ставови тениске звезде о вакцинама имају велики утицај у земљи, али је забринут због предстојећег таласа заразе.

„Мало људи, посебно људи у 40-им и млађим, није вакцинисано“, рекао је он.

(Н1)